

Обґрунтування
до проєкту постанови НКРЕКП «Про проведення позапланової виїзної перевірки
ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО»
(щодо виконання вимог розпоряджень НКРЕКП
від 10 січня 2023 року № 3-р та від 05 липня 2023 року № 180-р)

Відповідно до частин першої та другої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон) НКРЕКП здійснює державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов шляхом проведення, зокрема позапланових невиїзних перевірок.

Перевірка проводиться на підставі рішення НКРЕКП.

Відповідно до постанови НКРЕКП від 16 листопада 2022 року № 1489 «Про проведення позапланової невиїзної перевірки ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО», на підставі посвідчення на проведення позапланової невиїзної перевірки від 06 грудня 2022 року № 423, НКРЕКП здійснено позапланову невиїзну перевірку дотримання ПУБЛІЧНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 22800735) (далі – ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО», Товариство) вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1470 (далі – Ліцензійні умови з розподілу електричної енергії), **за період діяльності з 01 січня 2021 року по 30 вересня 2022 року**, за результатами якої складено Акт позапланової невиїзної перевірки від 15 грудня 2022 року № 360 (Акт № 360).

У результаті розгляду Акта № 360 на засіданні НКРЕКП, що проводилось у формі відкритого слухання, прийнято, зокрема, **розпорядження НКРЕКП від 10 січня 2023 року № 3-р** «Про усунення порушень ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» (Розпорядження № 3-р), відповідно до якого Товариство зобов'язано усунути порушення нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії для чого у строк до **01 липня 2023 року** забезпечити безумовне виконання умов договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, укладеного з НЕК «УКРЕНЕРГО», шляхом здійснення у повному обсязі розрахунків з НЕК «УКРЕНЕРГО» за послугу з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, про що у строк до **20 липня 2023 року** повідомити НКРЕКП та Сектор НКРЕКП у Черкаській області з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів.

На виконання вимог Розпорядження № 3-р Товариство листом від 03.08.2023 № 5973/2023 повідомило НКРЕКП та Сектор НКРЕКП у Черкаській області, що за період з січня по липень 2023 року ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» зменшило заборгованість перед НЕК «УКРЕНЕРГО» за послугу з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління на _____ грн (з ПДВ) та надало копії відповідних платіжних інструкції, а саме:

Платіжна інструкція	Період оплати	Сума, грн
від 31.01.2023 № 675	за лютий 2021 року	
від 31.03.2023 № 2445	за березень 2021 року	
від 28.04.2023 № 3377	за березень 2021 року	
від 31.05.2023 № 3343	за березень 2021 року	
від 31.05.2023 № 3372	за травень 2021 року	
від 30.06.2023 № 3913	за квітень 2021 року	
від 31.07.2023 № 4845	за квітень 2021 року	
РАЗОМ:		

Слід зазначити, що **Актом № 360 зафіксовано**, що відповідно до листа НЕК «УКРЕНЕРГО» від 06.09.2022 № 01/38230 (за оперативною інформацією) станом на 01.09.2022 заборгованість ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» за договором про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління становить _____ грн (з ПДВ).

НЕК «УКРЕНЕРГО» листом від 28.10.2022 № 01/47851 із додатками до нього повідомила НКРЕКП, що згідно з даними бухгалтерського обліку станом на **30.09.2022**, заборгованість **ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» перед НЕК «УКРЕНЕРГО»** за договором про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління становить _____ **грн.**

Між НЕК «УКРЕНЕРГО» та ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» укладено договір про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління № 0530-03041 (далі – Договір № 0530-03041).

НЕК «УКРЕНЕРГО» надала до НКРЕКП акт звірки взаємних розрахунків за Договором № 0530-03041 за період з 01.07.2019 по 30.09.2022, який підписано НЕК «УКРЕНЕРГО».

Відповідно до зазначеного акта звірки взаємних розрахунків загальна сума заборгованості ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» перед НЕК «УКРЕНЕРГО» за послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, наданих протягом січня 2021 року – вересня 2022 року, відповідно до акта звірки взаємних розрахунків складає грн (з ПДВ) (станом на 30.09.2022).

Таким чином ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» **не виконало** вимоги Розпорядження № 3-р.

Крім того, відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2023 рік, затверджено постановою НКРЕКП від 23 листопада 2022 року № 1550 та постанови НКРЕКП від 23 травня 2023 року № 951 «Про збільшення строку проведення планової перевірки ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО», на підставі посвідчень на проведення планової перевірки від 01 травня 2023 року № 242 та від 24 травня 2023 року № 285, НКРЕКП здійснено планову перевірку дотримання ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії **за період діяльності з 01 січня 2021 року по 31 грудня 2022 року**, за результатами якої складено Акт планової перевірки від 06 червня 2023 року № 266 (Акт № 266).

У результаті розгляду Акта № 266 на засіданні НКРЕКП, що проводилось у формі відкритого слухання, прийнято, зокрема, **розпорядження НКРЕКП від 05 липня 2023 року № 180-р** «Про усунення порушень ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» (Розпорядження № 180-р), відповідно до **пункту 2** якого Товариство зобов'язано усунути порушення нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії для чого у строк до **01 жовтня 2023 року**:

повідомити НКРЕКП та Сектор НКРЕКП у Черкаській області, з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів, про безумовне виконання умов договору про врегулювання небалансів електричної енергії від 01 липня 2019 року № 741-01/10-19, укладеного з НЕК «УКРЕНЕРГО» шляхом забезпечення розрахунків у повному обсязі;

повідомити НКРЕКП та Сектор НКРЕКП у Черкаській області, з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів, про безумовне виконання умов договору про надання послуг з передачі електричної енергії від 25 травня 2019 року № 690-01/18-19, укладеного з НЕК «УКРЕНЕРГО» шляхом забезпечення розрахунків у повному обсязі;

повідомити НКРЕКП та Сектор НКРЕКП у Черкаській області, з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів, про безумовне виконання умов договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління від 29 травня 2019 року № 0530-02041 укладеного з НЕК «УКРЕНЕРГО» шляхом забезпечення розрахунків у повному обсязі;

повідомити НКРЕКП та Сектор НКРЕКП у Черкаській області, з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів, про відчуження своєї частки у статутному капіталі ТОВ «ЧЕРКАСИЕНЕРГОЗБУТ»;

повідомити НКРЕКП та Сектор НКРЕКП у Черкаській області, з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів, про внесення змін до Статуту ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» в частині виключення з предмета діяльності ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» таких видів діяльності як постачання електричної енергії за регульованим тарифом, постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом, передача електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, виробництво електричної енергії.

Актом № 266 зафіксовано, зокрема:

- за даними бухгалтерського обліку Товариства, по договору про врегулювання небалансів електричної енергії від 01.07.2019 № 741-01/10-19 **станом на 31.12.2022 заборгованість ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» перед ДП «НЕК «УКРЕНЕРГО» за Договором про врегулювання небалансів електричної складала**

грн (з ПДВ);

- відповідно до даних бухгалтерського обліку Ліцензіата **станом на 31.12.2022 обліковується заборгованість ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» перед НЕК «УКРЕНЕРГО» за послугу передачі електричної енергії (договір від 25 травня 2019 року № 690-01/18-19) у розмірі**

грн (з ПДВ);

- відповідно до даних бухгалтерського обліку Ліцензіата, **станом на 31.12.2022 обліковується заборгованість ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» перед НЕК «УКРЕНЕРГО» за послугу з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління (договір від 29 травня 2019 року № 0530-02041) у розмірі** **грн (з ПДВ).**

На виконання вимог пункту 2 Розпорядження № 180-р Товариство листом від 02.10.2023 № 7608//2023 повідомило НКРЕКП та Сектор НКРЕКП у Черкаській області, що за період з січня 2023 року по вересень 2023 року ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» зменшило заборгованість перед НЕК «УКРЕНЕРГО», зокрема:

по виконанню умов договору про врегулювання небалансів електричної енергії від 01 липня 2019 року № 741-01/10-19, укладеного з НЕК «УКРЕНЕРГО», на суму грн, що підтверджується платіжними інструкціями (додаються до листа Ліцензіата);

по виконанню умов договору про надання послуг з передачі електричної енергії від 25 травня 2019 року № 690-01/18-19, укладеного з НЕК «УКРЕНЕРГО» на суму грн, що підтверджується платіжними інструкціями (додаються до листа Ліцензіата);

по виконанню умов договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління від 29 травня 2019 року № 0530-02041 на суму грн, що підтверджується платіжними інструкціями (додаються до листа Ліцензіата).

ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» не виконало вимоги пункту 2 Розпорядження № 180-р у частині безумовного виконання умов договорів, укладених з НЕК «УКРЕНЕРГО».

Згідно з поясненнями ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО», у першому півріччі 2023 року Товариство недоотримало близько грн, через що склався значний дефіцит обігових коштів для фінансування всіх статей структури тарифів, у тому числі оплати послуг з передачі та диспетчерського оперативно-технологічного управління, придбання електричної енергії з метою компенсації ТВЕ.

При цьому, протягом 2015 - 2022 років постановами НКРЕКП затверджувалось вилучення зі структури тарифів (коригування витрат) Товариства, зокрема, через невиконання інвестиційних програм, програм ремонтів тощо. Загальна сума зменшення доходу склала 607,6 млн. грн (без ПДВ). Застосування коригувань при незмінних розмірах складових операційних витрат зменшило тарифи на розподіл та

постачання (до 2019 року) електроенергії, загальну суму доходів від реалізації електроенергії, надання послуг з розподілу та надходження коштів на поточний рахунок ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО».

Структурою тарифів на послуги з розподілу електричної енергії на 2023 рік, затвердженою постановою НКРЕКП від 21.12.2022 № 1812 (зі змінами), передбачено поетапне підвищення тарифів. На першому етапі (січень-травень 2023 року) порівняно з діючими у 2022 році тарифами зростання відбулося на рівні близько 12 %, на другому етапі підвищення відбулось у червні 2023 року (при запланованому з квітня 2023 року), порівняно з першим етапом зростання склало 20 %. При цьому вартість купованої електричної енергії з метою компенсації ТВЕ на її розподіл, що є основною складовою структури тарифів, зросла з січня 2023 року більш ніж на 60 %.

Також, у січні та квітні 2023 року зростали тарифи на послуги з передачі та диспетчерського оперативно-технологічного управління на 24,5 % та 50 % відповідно.

Для вирішення питання погашення заборгованості перед НЕК «УКРЕНЕРГО» у Товариства має формуватися резерв коштів, які надійдуть від ПРАТ «АЗОТ».

Крім того, щодо питань відчуження частки ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» у статутному капіталі ТОВ «ЧЕРКАСИЕНЕРГОЗБУТ» та внесення змін до Статуту ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» в частині виключення з предмета діяльності ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» таких видів діяльності як постачання електричної енергії за регульованим тарифом, постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом, передача електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, виробництво електричної енергії, Товариство повідомило, що **змін з моменту підписання Акту планової перевірки від 06.06.2023 № 266 станом на 01.10.2023 не відбулося.**

Таким чином, ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» **не виконало вимог пункту 2 Розпорядження № 180-р.**

Листом від 02.10.2023 № 7608//2023 ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» звернулося до НКРЕКП з проханням відстрочити термін виконання зобов'язань Товариства перед НЕК «УКРЕНЕРГО», встановлених пунктом 2 Розпорядження № 180-р, до 01.07.2024.

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що відповідно до статті 17 Закону НКРЕКП, зокрема, контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності.

Для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг НКРЕКП, зокрема, приймає обов'язкові до виконання рішення з питань, що належать до її компетенції.

Відповідно до частини дев'ятої статті 14 Закону рішення Регулятора є **обов'язковими до виконання** суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг.

Одночасно, згідно з вимогами підпункту 5 пункту 2.2 Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії при провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен, у тому числі виконувати рішення НКРЕКП у строки, встановлені відповідним рішенням та законодавством.

При цьому частиною третьою статті 5 Закону встановлено, що рішення НКРЕКП можуть бути оскаржені у судовому порядку. Оскарження рішень НКРЕКП **не зупиняє їх виконання.**

Також, відповідно до пунктів 10.7 та 10.9 Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 червня 2018 року № 428 (далі – Порядок № 428), **ліцензіат зобов'язаний усунути порушення у визначений рішенням строк та не пізніше десяти робочих днів після їх усунення надати до НКРЕКП письмовий звіт з належним чином завіреними копіями підтверджуючих документів, а також ліцензіат має право письмово звернутись до НКРЕКП із заявою про продовження строку усунення порушень не пізніше десяти робочих днів до дати закінчення встановленого рішенням НКРЕКП строку із зазначенням у зверненні поважних причин. НКРЕКП **може** прийняти рішення про продовження строку усунення порушень, **якщо визнає такі причини поважними.****

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що лист ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» з проханням продовжити термін виконання зобов'язань Товариства перед НЕК «УКРЕНЕРГО», встановлених пунктом 2 Розпорядження № 180-р, був надісланий до НКРЕКП лише 02 жовтня 2023 року, тобто **з запізненням на 11 робочих днів.**

Пунктом 10.10 Порядку № 428 встановлено, що якщо ліцензіат не виконав рішення НКРЕКП щодо усунення порушень вимог законодавства, видане за результатами проведення перевірки, у визначений рішенням строк, **НКРЕКП приймає рішення про проведення позапланової виїзної перевірки.**

Пунктом 4 частини сьомої статті 19 Закону встановлено, що підставою для проведення позапланової виїзної перевірки є, зокрема, перевірка виконання рішень Регулятора щодо усунення порушень вимог законодавства, прийнятих за результатами планових або позапланових перевірок.

Також слід звернути увагу, що пунктом 16 частини другої статті 77 Закону України «Про ринок електричної енергії», встановлено, що правопорушенням на ринку електричної енергії є невиконання постанов, **розпоряджень**, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку електричної енергії, а також створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів.

Відповідно до пункту 4.2 Порядку № 428 у разі виявлення під час проведення позапланової виїзної перевірки однорідних порушень або таких, що прямо впливають із питань, необхідність перевірки яких стала підставою для проведення позапланової перевірки, НКРЕКП має право перевіряти такі порушення із подальшим застосуванням до ліцензіата відповідальності, передбаченої законодавством.

З огляду на викладене, з метою перевірки виконання ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» вимог Розпорядження № 3-р та Розпорядження № 180-р, Департамент ліцензійного контролю пропонує **прийняти постанову НКРЕКП, на підставі якої:**

Провести позапланову виїзну перевірку виконання ПУБЛІЧНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 22800735) розпорядження НКРЕКП від 10 січня 2023 року № 3-р «Про усунення порушень ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» та пункту 2 розпорядження НКРЕКП від 05 липня 2023 року № 180-р «Про усунення порушень ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО».

**Директор Департаменту
ліцензійного контролю**

Ярослав ЗЕЛЕНІЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про проведення позапланової виїзної
перевірки ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО»

Відповідно до пункту 4 частини сьомої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 року № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Провести позапланову виїзну перевірку виконання ПУБЛІЧНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 22800735) вимог розпорядження НКРЕКП від 10 січня 2023 року № 3-р «Про усунення порушень ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО» та пункту 2 розпорядження НКРЕКП від 05 липня 2023 року № 180-р «Про усунення порушень ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО».

Голова НКРЕКП

Костянтин Ущатовський